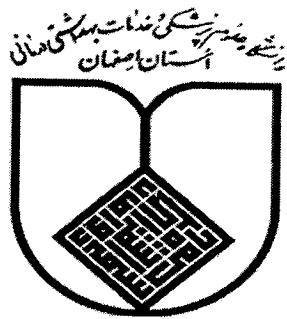

۱۳۱۴۲
۹۱/۱/۲۱

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای عمومی

عنوان پایان نامه

بررسی آگاهی خانم های واجد شرایط تحت پوشش برنامه تنظیم خانواده از پیگیری

ها و مراقبت های مستمر خود در سال ۱۳۸۸ در شهر اصفهان

شماره طرح :

۳۸۹۲۷۳

نگارش:

بیژن قائد شرفی

تحت راهنمایی :

دکتر غلامحسین صدری - استادیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دکتر زیبا فرج زادگان - دانشیار دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

تاریخ اتمام پایان نامه: آذرماه ۱۳۹۰

چکیده:

مقدمه: در ایران حدود دو سوم جمعیت زنان را واجدین شرایط تنظیم خانواده تشکیل می دهند که این جمعیت عظیم، نیازمند استفاده از روش های تنظیم خانواده هستند. از طرف دیگر تحقیقات مختلف نشان داده است استفاده از روش های پیشگیری از بارداری با عوارضی همراه است که معمولاً تأکیدی بر آنها در واحدهای ارائه دهنده خدمات نمی گردد. لذا با توجه به اینکه در استفاده طولانی مدت از وسایل پیشگیری از بارداری این عوارض می تواند مسئله ساز باشد انجام این پژوهش لازم و ضروری بود تا میزان آگاهی زنان در این خصوص سنجیده شده و برنامه ریزی لازم جهت ارتقاء سطح آگاهی آنان انجام گیرد.

مواد و روش ها: این مطالعه یک مطالعه مقطعی است که در سال ۱۳۸۸ در مراکز بهداشتی درمانی و پایگاه های بهداشت شهری اصفهان به انجام رسید. جامعه آماری مورد مطالعه شامل خانم های واجد شرایط تنظیم خانواده بود که از یکی از روش های پیشگیری OCP، IUD، TL و کاندوم استفاده می کردند. در این مطالعه در هر یک از گروه های چهار گانه فوق ۶۵ خانم به روش نمونه گیری چند مرحله ای از واحد های بهداشتی درمانی مستقر در شهر اصفهان انتخاب و میزان آگاهی آنان در مورد پیگیری ها و مراقبت های مستمر روش پیشگیری از بارداری بوسیله پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت. اطلاعات بدست آمده وارد رایانه شده و به وسیله نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها و نتایج: میانگین نمره آگاهی کل زنان مورد مطالعه $2/4 \pm 5/52$ بود. حداقل و حداکثر نمره اخذ شده نیز به ترتیب ۰ و ۱۰ بود. میانگین نمره آگاهی زنان استفاده کننده از روش قرص $1/37 \pm 5/65$ ، زنان استفاده کننده از IUD $1/84 \pm 5/93$ ، زنان استفاده کننده از کاندوم $3/36 \pm 5/78$ و زنان استفاده کننده از توبکتومی $2/42 \pm 4/72$ بود طبق آزمون آنالیز واریانس یک طرفه، میانگین نمره آگاهی زنان در مورد پیگیری و مراقبت از روش پیشگیری، در چهار گروه مورد مطالعه اختلاف معنی دار داشت ($p=0.016$).

نتیجه گیری: با توجه به اینکه میزان آگاهی زنان تحت پوشش تنظیم خانواده در زمینه عوارض، مراقبت ها و پیگیری های مورد لزوم روش پیشگیری از بارداری در حد مطلوب نمی باشد بایستی تدابیر لازم جهت ارتقاء سطح آگاهی زنان در مورد فوق به انجام رسیده و از طرف دیگر اقدامات مراقبتی لازم جهت تشخیص بموقع و پیشگیری از بروز عوارض احتمالی استفاده از روش پیشگیری از بارداری به انجام برسد.

کلید واژه ها: تنظیم خانواده، روش های پیشگیری از بارداری، پیگیری و مراقبت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول	
۱	مقدمه
۱	انواع روش های جلوگیری از بارداری
۲	لزوم آگاهی زوجین از مزایا و معایب روش های پیشگیری از بارداری
۳	مواردی که لازم است زوجین در مورد آنها اطلاعات کافی کسب نمایند
۴	مزایای ارتقاء سطح آگاهی زوجین
۴	ضرورت انجام پژوهش
فصل دوم	
۷	اهداف و فرضیات
فصل سوم	
۱۰	روش ها و مواد - طرح کلی مطالعه
فصل چهارم	
۱۳	یافته ها و نتایج
فصل پنجم	
۲۵	بحث و نتیجه گیری
۲۹	منابع و مأخذ
۳۱	خلاصه انگلیسی
۳۲	پیوست یک - پرسشنامه
۳۸	پیوست دو - مقاله تصویری

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۵	جدول ۱: میانگین وانحراف معیار سن، مدت ازدواج، مدت استفاده از روش و تعداد فرزند در چهار گروه
۱۸	جدول ۲: میانگین وانحراف معیار سطح آگاهی زنان از پیگیری ها و مراقبتهای روش مورد استفاده در چهار گروه
۱۹	جدول ۳: میانگین نمره آگاهی روشها به تفکیک روش

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۵	نمودار ۱: فراوانی نسبی سطح تحصیلات در چهار روش پیشگیری
۱۶	نمودار ۲: فراوانی نسبی شغل در چهار روش پیشگیری
۱۸	نمودار ۳: میانه، دامنه و صدک ۲۵٪ و ۷۵٪ سطح آگاهی زنان از پیگیری و مراقبت روش به تفکیک نوع روش جلوگیری
۲۰	نمودار ۴: ارتباط بین سن و سطح آگاهی
۲۱	نمودار ۵: ارتباط بین سطح آگاهی و مدت زمان ازدواج
۲۱	نمودار ۶: ارتباط بین سطح آگاهی و مدت استفاده از روش
۲۲	نمودار ۷: ارتباط بین سطح آگاهی و تعداد فرزندان
۲۲	نمودار ۸: میانگین نمره آگاهی زنان بر حسب سطح تحصیلات
۲۳	نمودار ۹: میانگین نمره آگاهی زنان بر حسب وضع اشتغال

منابع :

- ۱- برزگر راضیه ، حق شناس نازنین . ارزیابی میزان آگاهی و عملکرد زنان ۴۹-۱۵ ساله در مورد تنظیم خانواده در شهر بوشهر . طب جنوب ، زمستان ۱۳۸۷، شماره اول : صفحات ۱۳۸-۱۳۱
- ۲- میرمحمدعلی ماندانا، میرمولایی طاهره . بررسی مقایسه ای برخی از عوارض جانبی آمپول های پیشگیری از بارداری و قرص های ترکیبی در زنان سنین باروری تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی کلاله. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران ، شماره ۸۲، سال ۱۳۸۷، صفحات : ۳۰-۲۱
- ۳- قاسم زاده سروش. بررسی میزان آگاهی و عملکرد زنان ۴۹-۱۰ ساله همسر دار در مورد تنظیم خانواده شهرستان سبزوار، مجله نبض، سال ۱۳۷۴، شماره هشتم: صفحان ۱۹-۱۴
- ۴- متین م . حاملگی های ناخواسته، نشریه پیک ماما، سال ۱۳۷۳، شسماره ۴ ، سال نهم، صفحات : ۱۶-۷
- ۵- فیروزآبادی مریم. بررسی مقایسه ای و میزان رضایت و شکایت از روش های پیشگیری از بارداری در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر اصفهان در سال ۱۳۸۷، پاینا نامه دکترای حرفه ای ، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، سال ۱۳۸۶
- ۶- سالمی پریسا ، تجارب استفاده کنندگان از روش های پیشگیری از بارداری در مراکز بهداشتی درمانی شهر اصفهان در سال ۱۳۸۳، پایا نامه کارشناسی ارشد ، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ، سال ۱۳۸۴
- 7- Sirova S. Thromboembolic complications in the use of oral estrogen – progesteron contraceptive, interni klinika praha, 2001,jui,vol 47:460-464
- 8- Hannaford C. Rhe risk of seriuse illness among oral contraceptive users. British j. of generl practice 1998,:1657-1662
- 9- Cerel S. Update of oral contraceptive pills. American Family physician university of Kentucky collage of medicine ,Lexington, 1999 Nov:2002-2009
- 10-Hantcher RA. Contraceptive technology, 17th rev ed. New York Ardent media.1998:410-14
- 11-Hansen B. Acute myocardial infarction and combind oral contraceptive . Lancet,2006:348-98
- ۱۲- جعفری نوشین. کاویانپور شیرین. دستورالعمل های روش های پیشگیری از بارداری در جمهوری اسلامی ایران ، انتشارتا وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، ۱۳۸۷
- 13-Haghpeykar S. experience of injectable contraceptive user in urban setting, Obstent Gynecol, 2006. Vol88,no. 2:227-232

۱۴- رجایی مینو. تجربه ۵ ساله کیسول های کاشتنی ضد بارداری (نورپلانت) در بندر عباس، مجله دانشگاه علوم پزشکی

کردستان ، زمستان ۱۳۸۳، سال نهم، شماره ۴۲: ۵۷-۵۴

15-Fork CH. The use of Levonorgestrel implants , The new England journal of medicine , 2004 ,Nov,331 no.18: 1201-1206

16-Blomenthal PD. Tolerability and clinical safety of implanon. The European journal of contraception ,2008,jun,vol 13, supple1:29-36

17-Maclsaac L. Intrauterian contraception ,Am j, obstetric and gyn.2007 March, vol 34, issue 1:112+-19

18-Sarma SP. Use of the intrauteriane device by inner-city women, Arch fam med. 1998,vol 7:19-22

19-Ropa T, Compliance and user satisfaction with the intra -uteriane contraceptive device in family planning service: Agust 2004, J European Journal of contraception & reproductive health care, 2006, 11(1):28-37

20-Oddwns BJ. Womens satisfaction with birth control: A population survey of physical and psechological effects of oral contraceptives ,Journal contraception , 1999,59:277-286

21-Pilliteri A. Child health care, Lippincott Williams & Wilkins Co, 1999:311-16

22-Speroff L , Clinical Gynecologic endo crinology and infertility 6 th ed. Lippincott Williams & Wilkins Co, 1999:417-29

23-Derife J, Magowan B. clinical obstetric & Gynecology . Sounders , 2004:316-27

۲۴- شجاعی تهرانی حسین . جمعیت ، تنظیم خانواده و بهداشت باروری ، انتشارات جهاد دانشگاه دانشگاه تهران ، آذرماه ۱۳۷۷، ۹-۹۱.

۲۵- فرشته نجفی ، فاطمه رخشانی .بررسی میزان پیشیمانی از وازکتومی و توبکتومی در شهر های زاهدان و زابل در سال ۱۳۸۵ . فصلنامه پزشکی باروری و ناباروری ، شماره ۳۳.

۲۶- فرج زادگان، ز.ارزیابی نقش ارتقاء کیفیت مستمر مراقبتهای تنظیم خانواده در کاهش حاملگی های ناخواسته در پایگاههای انتخاب شده شهر اصفهان در مدت ۶ ماه(بهمن ماه ۷۸ لغایت تیرماه ۷۹). پایان نامه جهت اخذ درجه ی تخصصی پزشکی اجتماعی . تیرماه ۷۹. ص ۹۰-۷۰.

۲۷- الماسی، فریبا . آصف، سعید . بررسی حاملگی ناخواسته در زنان ساکن شهر و حومه ی قزوین در سال ۱۳۷۳ . مجله ی علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین . سال ۱۳۷۳ . شماره ۴ . ص ۵۷-۴۹

۲۸- حجتی، فهیمه . بررسی ارتباط آگاهی نگرش عملکرد بهورزان در مورد تنظیم خانواده با عملکرد جمعیت تحت پوشش آنان در خانه های بهداشت شهرستان شهرکرد در سال ۱۳۷۸ . پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای حرفه ای پزشکی . ۱۳۷۸ . ۷۲-۷۱.

Abstract

Title :

Do women undergo family planning program have awareness about their follow up and surveillances programs?

Background : About 2 of 3 women are undergone of family planning program. Also many studies showed that applying of each family planning method has complications especially in a long time use. But there is not any educational program about this complications and this problem may be lead to serious complications in women. Thus this study was necessary for measurement of women awareness level about follow up and surveillances programs in family planning.

Matrial and methods : This is a cross sectional study that done in Isfahan urban health centers during 1388. 4 methods of pregnancy prevention includes OCP, candum, IUD and TI were studied .We selected 65 women from each method and interviewed about follow up and surveillances programs by special questionnaire. The data after collected entered to computer and analyzed by SPSS software.

Results ; The mean +SD of awareness in all women was 5.52 ± 2.4 (0-10 range). The mean + SD of awareness in OCP group was 5.65 ± 1.37 , in IUD was 5.93 ± 1.84 , in candum group was 5.78 ± 3.36 and in TL group was 4.72 ± 2.42 and according to ANOVA test, there is an statistically difference between four groups ($p=0.016$)

Canclusion : The results of this study showed that the level of awareness about follow up and surveillances of family planning is poor . Thus many educational programs must be directed by rural and urban health center for improvement of awareness level of women

Key words : Awareness level – family planning- follow up – surveillance